

Senaste ändring 2008-04-03

Anmälningsrutiner enligt EU Kodex om Schengengränserna och bestämmelserna angående Sjöfartsskydd.

Anmälan - Schengen och Sjöfartsskydd

Både Kodexen om Schengengränserna och reglerna om Sjöfartsskydd innebär att det finns en skyldighet, informationsplikt för handelssjöfarten.

De uppgifter som skall lämnas samt vilka fartyg som är skyldiga att lämna uppgifter, är till stor del de samma utifrån de båda regelverken.

För många fartyg föreligger skyldighet att lämna förhandsanmälan enligt reglerna om sjöfartsskydd. Vad avser skyldigheten att lämna en förteckning över besättningen och eventuella passagerare enligt Kodexen om Schengengränserna så är det nu inget krav att göra det på förhand. Grundregeln är att en sådan förteckning skall lämnas senast då fartyget ankommer till hamn.

För att i möjligaste mån underlätta för sjöfarten att fullgöra sina förpliktelser enligt de båda regelverken finns ett samordnat system för förhandsanmälan så att endast en anmälan behöver lämnas som uppfyller kraven både enligt Kodexen om Schengengränserna och reglerna för sjöfartsskydd.

Kustbevakningen rekommenderar att sjöfarten, trots att det inte längre är ett krav, fortsätter att lämna uppgifter om besättning och eventuella passagerare i förhand. Detta innebär att tillstånd för att gå till en hamn som inte är gränsövergångsställe eller att gå till ett gränsövergångsställe som inte är öppet, kan ges. Det innebär också att all dokumentation är granskad och godkänd innan fartyget ankommer till hamn vilket medför att ingen onödig liggetid behöver uppstå.

Berörda fartyg

- Handelsfartyg

Sjöfartsskyddsanmälan

Anmälan skall lämnas senast **24 timmar** innan fartyget beräknas anlända till destinationsorten

eller

- senast när fartyget lämnar föregående hamn, om sjöresan kommer att vara mindre än 24 timmar

eller

- så snart som dessa uppgifter är tillgängliga, om anlöps hamnen inte är känd eller om den ändras under resan.

Förteckning enligt Kodexen om Schengengränserna

En förteckning över besättningen och eventuella passagerare skall lämnas senast vid fartygets ankomst till hamn. Förteckningen skall uppta namn, efternamn, födelsedatum, nationalitet samt nummer på resedokumentet och eventuellt viseringsnummer.

Kustbevakningen rekommenderar att förteckningen skickas i förhand tillsammans med Sjöfartsskyddsanmälan. För de fartyg som inte behöver lämna sjöfartsskyddsanmälan rekommenderas att de lämnar förteckningen i förhand enligt de gamla reglerna dvs. senast **24 timmar** före ankomst till destinationsorten.

Om sjöresan är kortare än 24 timmar rekommenderar Kustbevakningen att uppgifterna lämnas senast när fartyget lämnar avgångshamnen, dock senast sex timmar före ankomsten till destinationsorten. Är sjöresan kortare än sex timmar rekommenderar Kustbevakningen att fartyget lämna uppgifterna senast när fartyget lämnar avgångshamnen.

Befälhavare, eller dennes representant, **skall** även

- meddela tidpunkt för fartygets avgång
- omedelbart meddela ändringar i besättnings och eller passagerarlistan.

- Fiskefartyg

Rekommenderas att lämna förteckningen över besättning och eventuella passagerare minst **sex timmar** i förväg när det gäller fiskefartyg som kommer från eller avgår till en ort utanför Schengenstaterna. Fiskefartyg är undantagna reglerna om sjöfartsskydd.

-Fritidsbåtar

Fritidsbåtar som kommer ifrån eller avgår till en ort utanför Schengenområdet skall gå till ett gränsövergångsställe och där lämna en förteckning enligt blanketten *Fritidsbåtstrafik, In- och utresa*.

Fritidsbåtar som kommer ifrån en ort utanför Schengenområdet kan, undantagsvis, gå till en hamn som inte är gränsövergångsställe. I detta fall krävs dock ett tillstånd från Polismyndighet/Kustbevakningen i förhand. Kravet på dokumentation är detsamma som om man går till ett gränsövergångsställe.

Hur anmälan skall lämnas

Förhandsanmälan från handels- eller fiskefartyg skall lämnas skriftligen via fax eller e-post. Anmälan skall vara maskinskriven på svenska eller engelska. Efter genomförd kontroll återsänder Kustbevakningen ett stämplat exemplar av anmälan som skall förvaras ombord under vistelsen i Sverige. En förhandsanmälan från ett handels- eller fiskefartyg utgör också i förekommande fall en ansökan om att få anlöpa en hamn som inte är gränsövergångsställe. Det återsända godkända exemplaret utgör således även i dessa fall ett tillstånd att anlöpa den hamn anmälan avser.

Den förteckning som fritidsbåtar skall lämna till Polismyndighet/Kustbevakningen skall lämnas skriftligen och kan sändas i förhand på fax eller e-post.

Kontaktpunkt - Mottagare av förhandsanmälan

Det åligger befälhavaren eller redarens ombud (skeppsmäklaren) att lämna förhandsanmälan avseende sjöfartsskydd och förteckning enligt Kodexen om Schengengränserna till:

Swedish Coast Guard Maritime Clearance i Härnösand:

Tel: 0611 – 85530

Fax: 0611 – 20190

E-mail: sweden24@coastguard.se eller sweden24@kustbevakningen.se

Radioanrop bör endast användas vid brådskande behov av informationsutväxling i andra fall än förhandsanmälan och etableras då genom VHF-anrop "**Maritime Clearance Sweden**".

Anmälan innehåll

De uppgifter som framgår av blanketterna:

- "Internationella Sjöfartsorganisationens Allmänna Deklaration (IMO FAL Formulär 1)"
- "Nationell bilaga till IMO FAL-formulär 1"
- "Internationella Sjöfartsorganisation Besättningslista (IMO FAL Formulär 5)"

Samt i förekommande fall:

- "Internationella Sjöfartsorganisationens Passagerarlista (IMO FAL Formulär 6)"

tillgodoser kraven på information enligt Kodexen om Schengengränserna och bestämmelserna om sjöfartsskydd.

Det är inte obligatoriskt att använda blanketterna bara den efterfrågade informationen lämnas.

SJÖFARTSSKYDD

Bakgrund

Den 13 december 2002 beslutades vid en diplomatkonferens i London om regler avseende sjöfartsskydd. Anledningen till detta var händelserna den 11 september 2001 i New York och Washington. Reglerna om sjöfartsskydd syftar till att skydda sjöfartssektorn mot grova våldsbrott, bl.a. terrorism.

Rederier, fartyg och hamnanläggningar skall samarbeta för att upptäcka och bedöma hot i form av brottsliga handlingar mot sjöfartssektorn.

De nya reglerna trädde i kraft den 1 juli 2004 och är ett tillägg till kapitel V och kapitel XI-1 samt ett nytt kapitel XI-2 i SOLAS-konventionen. Till reglerna i SOLAS anslöts dessutom en ny kod, den så kallade ISPS-koden.

Lagstiftningen

Inom EU har de nya reglerna trätt i kraft genom Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 725/2004 om förbättrat sjöfartsskydd på fartyg och i hamnanläggningar. Den nationella lagstiftningen består av en lag (2004:487) samt en förordning (2004:283) dessutom har Sjöfartsverket meddelat en föreskrift om sjöfartsskydd (SJÖFS 2004:13).

Ansvarig tillsynsmyndighet

I Sverige har Sjöfartsverket genom Sjöfartsinspektionen huvudansvaret för det nya regelverket och för tillsynen av efterlevnaden av bestämmelserna. Även andra myndigheter berörs och det finns en särskild överenskommelse mellan Sjöfartsverket och Kustbevakningen om medverkan i arbetet med sjöfartsskyddet. För mer information om Sjöfartsskydd hänvisas till Sjöfartsverket (www.sjofartsverket.se)

Kontaktpunkt

Enligt regel 7.2 i bilaga 1 till förordning (EG) nr 725/2004 skall det finnas en kontaktpunkt där fartyg som trafikerar Sveriges sjöterritorium eller har meddelat sin avsikt att gå in på sjöterritoriet, kan begära råd eller assistans och till vilken de kan rapportera om alla skyddsproblem rörande fartyg, förflyttningar eller meddelanden.

I Sverige är det Kustbevakningen som ansvarar för denna kontakt genom Ledningscentralen vid Kustbevakningens Regionledning Nord i Härnösand som benämns *Swedish Coast Guard Maritime Clearance*.

Informationsplikt

Enligt inspektionsreglerna i regel 9 i bilaga 1 till (EG) nr 725/2004 får en stat kräva information av ett fartyg som avser att anlöpa en hamn på statens territorium. Efter en analys av informationen skall tillsynsmyndigheten avgöra om fartyget skall få anlöpa hamnen eller om vidare inspektionsåtgärder skall vidtas. Enligt artikel 6.1 i samma förordning är det obligatoriskt för medlemsstaterna att kräva sådan information av varje anlöpande fartyg.

Denna skyldighet att lämna information gäller fartyg enligt EG-förordningen. Anmälningsskyldigheten gäller inte fartyg, som går mellan två svenska hamnar utan att uppfylla kriterierna för internationell fart. Viss turlistebunden internationell passagerarfartygstrafik har undantagits från anmälningsskyldigheten genom särskilda beslut.

Ansvarsbestämmelser

Informationsplikten är en mycket viktig del i sjöfartsskyddet eftersom den ligger till grund för bl.a. fastställande av skyddsnivå i det enskilda fallet. Redare och befälhavare som uppsåtligen eller av oaktsamhet lämnar felaktig eller ofullständig information inför anlop av hamn enligt reglerna i förordning (EG) nr 725/2004, kan enligt lag (2004:487) om sjöfartsskydd dömas till böter eller fängelse i högst 6 månader.

Kodex om Schengengränserna

Bakgrund

Sedan den 25 mars 2001 har Sverige ingått i Schengensamarbetet. Syftet med Schengensamarbetet är att skapa fri rörlighet för personer inom EU samt att stärka kampen mot illegal invandring och gränsöverskridande brottslighet. I praktiken innebär Schengenavtalet att personkontrollen vid resor mellan medlemsländerna upphör medan den yttre gränskontrollen förstärks, d.v.s. mot länder som inte ingår i Schengen. Sveriges operativa medlemskap i Schengensamarbetet styrs av Kodexen om Schengengränserna (EG 562/2005) och nationell lagstiftning, i synnerhet utlänningslagstiftningen. Kontrollen enligt Kodexen om Schengengränserna innebär att handelsfartyg har en skyldighet att lämna uppgifter om personer ombord genom en förteckning.

Medlemmar i operativa Schengensamarbetet

1. Medlemmar

Belgien	Norge
Danmark	Polen
Estland	Portugal
Finland	Malta
Frankrike	Slovakien
Grekland	Slovenien
Italien	Spanien
Island	Sverige
Lettland	Tjeckien
Litauen	Tyskland
Luxemburg	Ungern
Nederländerna	Österrike

Ny lagstiftning

Den 13 oktober 2006 trädde Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 562/2006 om en gemenskapskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna) i kraft. Det innebär att den samtidigt tar över svensk lagstiftning som står i konflikt med Kodexen. Det medför att t ex Utlänningslagen och Utlänningsförordningen endast gäller i de delar där de inte står i konflikt med Kodexens bestämmelser.

Gränskontrollmyndigheter

Polisen har ett övergripande ansvar för gränskontrollen i fråga om personer och efterlysta föremål, gränsbevakning samt för samordningen av dessa uppgifter med andra gränskontrollmyndigheter. För mer information se www.polisen.se

Kustbevakningen har huvudansvaret för kontroll av den yttre gränsen till sjöss. Kustbevakningens medverkar även i Polisens och Tullverkets mobila kontroller i de kustnära områdena.

Tullverket har huvudansvaret för gods- och varukontroll och bistår Polisen i dess gränskontrollarbete.

Yttre gräns

Med *yttre gräns* menas: Medlemsstaternas landgränser, inklusive flod- och insjögränser, sjögränser samt flygplatser och flod-, kust- och insjöhamnar, såvida de inte räknas som inre gränser.

Passerandet av yttre gräns

De yttre gränserna får passeras endast vid gränsövergångsställen och under fastställda öppethållandetider. Öppethållandetiderna skall tydligt anges vid gränsövergångsställen som inte är öppna dygnet runt. För fartyg som är destinerade till hamnar som inte är gränsövergångsställen eller som är destinerade till gränsövergångsställen som inte är öppna erfordras tillstånd av Kustbevakningen.

För bl.a. fritidsbåtar och kustfiske gäller vissa undantag från ovanstående.

Villkor för inresa till Schengenområdet

För besättningsmän på handelsfartyg gäller att om de finns upptagna på en godkänd besättningslista och innehar en godkänd identitetshandling har de möjlighet att *tillfälligt lämna sitt fartyg och uppehålla sig i den tätort som finns närmast den hamn där fartyget ligger*.

Kontroll av sjötrafiken

Kontroll av personer ombord på fartyg kan ske i hamn, ombord på fartyget eller i särskilda områden i omedelbar närhet av hamnen. Kontrollen kan också ske under färd.

Syftet med kontrollen är att undersöka om besättning och passagerare uppfyller kraven för in- och utresa i Schengenområdet.

Handelsfartyg kontrolleras genom granskning av besättnings- och passagerarlistor samt, då så anses nödvändigt, genom kontroll ombord på fartyget.

Den *reguljära färjetrafiken* kontrolleras i och med att de enbart får anlöpa ordinarie terminaler (kontrollställen) i hamnarna.

Kryssningsfartyg kontrolleras i princip på samma sätt som handelsfartyg, men endast vid första ankomsthamn till, och sista avgångshamn från, Schengenområdet.

Fiskefartyg och fritidsbåtar kontrolleras genom ombordkontroll i hamn eller till sjöss.